

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 20/21

Kunskapsskolan Ystad

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen.

I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpts åt att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Fastställd av: Eva Borgström

Upprättad: Augusti 2020

Senast reviderad:

Gäller t.o.m : augusti 2021

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja Likabehandling

I syfte att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas.

Främjande arbete;

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna behöver ha kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete
- skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier eller kränkningarna.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt upprepade gånger för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- * Fysiska (T.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- * Verbala (T.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn)
- * Psykosociala (T.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- * Text- eller bildburna (T.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier)

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningarna har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Vad som är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen. Följande är exempel på sådant som kan vara diskriminering:

- En elev får ett sämre betyg och det har samband med hans etniska tillhörighet.
- En lärare trakasserar en elev och det har samband med elevens könsuttryck.
- Skolan tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen.
- En lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk.
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Steg 1 Anmäla kränkande behandling

Elev som upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (nedan kallat kränkning) ska informera en medarbetare på skolan som då skyndsamt gör en kränkingsanmälan via länk från Kunskapsporten till Draftit.

Följande steg hanteras av rektor, biträdande rektor samt kurator på skolan.

Under arbetets gång finns möjlighet att delegera ärendet, att begära komplettering av den som anmälde ärendet samt att redigera rapporten.

Steg 2 Utredning

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i om den anmälda händelsen objektivt är att anse som kränkande behandling. Det innebär att utredningen fortsätter tills det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som skett varit en kränkning i lagens mening.

Om händelsen inte rent objektivt är att anse som en kränkning, bör den elev som känner sig utsatt få stöd i sin känsla. Men eftersom det inte finns någon som kan anses ha kränkt eleven kan vi heller inte vidta någon åtgärd mot någon annan.

Steg 3 Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför skolan aktiva åtgärder så att kränkningen upphör. Skolans ansvar för detta är långtgående.

De åtgärder som genomförs ska såväl rikta sig mot den som kränker och den som utsatts för en kränkning.

I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

Steg 4 Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör.

Steg 5 Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende.

Huvudmannen tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontakter skolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Syftet är att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Skolan undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

1. Kartlägga/ Undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att hitta de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån. Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

- skolan undersöker svaren på de frågor i den årliga företagsgemensamma enkäten som handlar om trygghet och trivsel
- skolan kartlägger tidigare anmälningar utifrån diskrimineringsgrunderna (individnivå/ basgruppsnivå/ organisationsnivå)
- skolan kartlägger tidigare anmälningar om kränkning och trakasserier (individnivå/ basgruppsnivå/ organisationsnivå)
- Skyddsombudet på skolan sammanställer elevskyddsombudens bild av den psykosociala miljön genom samtal
- Skyddsombudet på skolan lämnar information till eht om den psykosociala miljön
- elevhälso teamet tittar på den samlade bild de har av den psykosociala miljön på skolan utifrån ex trygghetssamtal, besök i arbetslag/ ämneslag (organisationsnivå)
- skolsköterskan ger Input från hälsoenkäter/ hälsosamtal på ett elevhälso teamsmöte
- skolan gör en översyn över skolans ordnings- och trivselregler
- den psykosociala miljön diskuteras på apt utifrån huvudmannens kartläggning på organisationsnivå

Skolans kartläggning av läsåret 19/20

Resultat av elevenkät gällande trygghet och trivsel.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Jag trivs i skolan?	67%	72%	80%	80%	77%	76%
Jag känner mig trygg i skolan?	78%	79%	85%	85%	84,5%	82%
Det är bra stämning på min skola?	61%	60,5%	73%	65%	69%	64,3%
På mina basgrupp samlingar är det trevlig och positiv stämning?	61%	64%	71%	61%	66%	-
På min skola behandlar elever varandra med respekt?	52%	56%	58%	61,6%	61%	48,3%
De vuxna på min skola tar ansvar för att alla ska bli behandlade med respekt?	62%	65%	71,5%	71,8%	70,8%	66,75%

Har du under detta läsår blivit kränkt, diskriminerad eller trakasserad på skolan?						
- Nej, aldrig	71%	71,5%	79,8%	83,3%	87%	79,75%
- Ja, några gånger	21%	23,5%	17,6%	13,6%	12,5%	17%
- Ja, många gånger	8%	5%	2,6%	2,5%	0,75%	3,25%
Av vem har du blivit mobbad, diskriminerad eller trakasserad i skolan?						
- Annan elev	89%	84%	88,5%	83,2%	95,75%	88,75%
- Lärare	22%	14,8%	9,5%	14,5%	4,25%	6,5%
- Annan vuxen på skolan	8%	1,2%	2%	2,3%	0%	5%
Har du under detta läsår blivit kränkt på nätet av någon från skolan?						
- Nej, aldrig	89%	90,8%	91%	94,3%	-	-
- Ja, några gånger	8%	7,9%	7,2%	5,3%	-	-
- Ja, många gånger	3%	1,3%	1,8%	0,6%	-	-
Vem från skolan har kränkt dig på nätet?						
- Annan elev	89%	98,7%	87,8%	100%	-	-
- Lärare	13%	1,3%	8,6%	0%	-	-
- Annan vuxen på skolan	7%	-	3,6%	0%	-	-

Kränkingsanmälningar

Under läsåret 19/20 mottogs 140 kränkningar.

Årskurs;	Andel;	Var;
4	36%	Skolgården, hugohallen och i flygeln (ofta i korridoren).
5	29%	Skolgården, hugohallen och i flygeln (ofta i korridoren).
6	4,5%	
7	14%	I cafeet.
8	5%	
9	5,5%	
	6% av kränkningarna registrerades utan angiven årskurs. I årskurs 4-5 är majoriteten fysisk och verbal karaktär. I de övre årskurserna handlar det oftast om verbala kränkningar.	

ESCO-Elevskyddsombud

Esco har medlemmar från årskurs 5-9 och träffas ca en gång i månaden. Under året som gått har ESC arbetat med frågor som rör skolmiljön. Då framförallt kring studiero, frågor som rör Covid -19 och skolans restriktioner har självklart också varit en aktuell fråga. För de yngre eleverna har rastaktiviteter varit en viktig punkt. Det som beslutas/diskuteras i ESCO meddelas vidare till basgrupper, elevråd och personalmöten.

Hälsosamtal

Skolsköterskan genomför varje år hälsosamtal med elever i årskurs 4 och 8. Samtalet berör bland annat matvanor, sömn, motion och fritid. Samtalet berör även trivsel och trygghet. Majoriteten av eleverna upplever att de trivs i skolan och att de känner sig trygga. De områden som identifieras som riskfyllda är skolgården, idrott samt omklädningsrum.

Skolans ordnings och trivselregler samt åtgärdstrappor.

Inför terminsstart uppdaterats och introducerats skolans regler och åtgärdstrappor för skolpersonal. Likaså för elever och vårdnadshavare.

Kvalitetsplan

Varje läsår görs en kvalitetsplan. Kvalitetsmodellen består för närvarande av tio kvalitetsområden med syfte att nå god kvalitet och hög måluppfyllelse. Kvalitetsplanen innehåller bland annat en sammanfattning av året som gått och de prioriterade områdena för nästa år. All personal är delaktig i utförandet av planen.

Våra övergripande mål i kvalitetsplanen är;

1. Höga studieresultat
2. Studiefokuserad miljö
3. Professionell organisation
4. Sund ekonomi

2. Identifiera

Skolans sammanfattning av risker och hinder

Utifrån ovan kartläggning kan vi identifiera följande risker och hinder;

Årskurs 4-6

Skolgården, Hugohallen och korridoren i Flygen

Årskurs 7-9

Cafeet och biljardbordet

3. Analys

Vi ser precis som tidigare år att skolgården och rasten är en risk för diskriminering och kränkning. Likaså idrottshallen samt förflyttningar i Flygeln, då främst i korridoren. De konflikter som uppstår handlar till stor del om missförstånd/osämja kring regler vid lekar. Det handlar även om lekar som går överstyr. Det har också förekommit osämja kring vilka regler som gäller i olika lekar. Det är dock naturligt att det sker incidenter under rast. Fri lek och "ostrukturerad tid" gör att det finns utrymme för konflikter.

I årskurs 7-9 har antalet kränkningar till störst del visat sig ske i skolans café. Det beror rimligtvis på att det i perioder vistas många elever där. Flera incidenter har skett relaterat till matkön och till biljardbordet. Precis som i årskurs 4-6 har det skett på ostrukturerad tid och även när elever har trängts med varandra.

4. Åtgärder

Olika åtgärder som kan vidtas vid diskriminering, trakasserier, kränkande behandling:

- Stödjande samtal med den som utsatts för diskriminering eller kränkning
- Samtala med den/de som utfört handlingarna. Samtalen kan ledas av rektor, personlig handledare, elevhälsopersonal tillsammans eller var för sig, beroende på aktuell situation. För omyndiga elever kan det vara aktuellt att vårdnadshavare deltar.
- Fortsatta uppföljningssamtal med dem/de som utsatt, samt kontroll efter viss tid med den utsatte att kränkningarna har upphört.
- Treparsamtal med de inblandade eleverna.
- Upprätta Åtgärdsprogram för konkreta psykosociala åtgärder, för den som utsatt
- Rektor kallar föräldrar, elev, berörd handledare och någon från Elevhälsoteamet till möte.
- Samtal med berörda vårdnadshavare eller föräldramöte med samtliga inblandade.
- Samtalshjälp utifrån, t.ex. kontakt med BUP.
- Anmälan till Socialtjänsten.
- Eventuell polisanmälan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. Den ersätter heller inte anmälningsskyldigheten enligt Socialtjänstlagen.
- Är det fråga om en lärare eller annan anställd som kränker elever kan även arbetsrättsliga åtgärder vidtas.
- Särskild utbildning och information för elever och medarbetare i frågor som aktualiseras genom resultaten från de årliga enkätundersökningarna eller av ett enskilt fall.
- Rektor utvärderar och följer upp varje anmälan åtgärder och resultat.

Alla samtal dokumenteras och förvaras hos elevhälsoteamet.

Skolans åtgärder för läsåret 20/21

Vi hoppas att kunna minska antal kränkningar och diskriminerande handlingar, likaså hoppas vi stärka gemenskap och öka trivseln i skolan genom att;

Mål	Åtgärd	Ansvarig	När
Stärka gemenskapen	Vänskapsdag för årskurs 4-6 Trivselplan för varje årskurs. Temadagar med utklädnad årskurs 4-9. Uppdatering av åtgärdstrappa samt trivselregler.	Arbetslag Alla	Läsåret 20/21
Minska antal kränkningar i korridoren flygeln.	Hem basgruppsrum för årskurs 4	Arbetslag	Läsåret 20/21
Minska konflikter på rasten.	Inköp av uteleksaker som är fördelade i respektive årskurs. Uppdatering av regler. Musik/dans som rastaktivitet., Gemensamma promenader. Olämpliga lekar byts ut mot andra alternativ.	Arbetslag	Läsåret 20/21

5. Skolans uppföljning och utvärdering

Antalet kränkingsanmälningar har minskat från 174 till 140. Detta ser vi positivt på. I 7-9 skolan har vi under året 19/20 strukturerat elevernas scheman ytterligare. Det har inneburit att eleverna har knytits till sina workshops mer än innan. Vuxna i skolan har då lättare kunnat fånga upp elever som inte befunnit sig på "rätt" plats. Eleverna har också knytits till områden där det finns vuxna. Detta har såklart påverkat elevernas inflytande och begränsat deras frihet i schemat. Något som vissa elever upplevts som negativt. Men vi upplever att studieron ökat i skolan. Det skedde en del konflikter relaterade till matkön och cafeet. Dessa har blivit färre i och med att workshops har styrts upp. En oplanerad åtgärd som uppkom i samband med Covid-19 var att matkön och tillströmningen till matsalen behövdes ses över. När avstånd nu hålls och antal elever begränsas ser vi en lugnare kö. Det kan vara en god idé att hålla avstånd till varandra i kön även efter Covid -19.

I 4-6 skolan har merparten av incidenterna varit relaterade till rasten. Det har funnits en problematik med att eleverna tagit med sig konflikterna som skett på rasten in i skolan. Nu arbetar eleverna i årskurs 4 till större grad i sina hem basgruppsrum. Det gör det möjligt att fånga upp ev. händelser som skett på rasten och reda ut dem så snabbt som möjligt. Det minskar också förflyttningarna i korridoren som tidigare orsakat problem. I enkätundersökningen kan vi se att resultatet för studiero och trivsel gått upp i årskurs 4-6.

Trots minskat antal kränkningar ser vi i elevenkäten att resultaten gällande trygghet och trivsel går ner. Det kan bero på minskat eget inflytande. Elever har haft synpunkter på att schemat är mer uppstyrt samt införandet av mobilförbudet. Vi tror dock att det finns ett samband mellan mobilförbud och minskat antal kränkningar. T ex har kränkningar över nätet under skoltid försvunnit när skolan började samla in mobiltelefonerna på morgonsamlingarna i augusti 2019.

Genom nära samarbete kan vi utvärdera och följa upp under hela läsåret. Detta sker dels på regelbundna möten mellan rektor och grundskolechef, samt vid de årliga enkätundersökningarna. På APT, kvalitetsredovisning, genom samarbete med ESCO, elevråd, på hälso och trivselsamtal och genom dagliga möten. Genom att analysera Draffit (vårt system för att dokumentera kränkning och diskriminering) går det enkelt att få en statistisk överblick och även att identifierar risker.

Vi ser fram emot att arbeta mot de mål som tagits fram och hoppas på ett positivt resultat.

Med vänlig hälsning

Kunskapsskolan Ystad läsåret 20/21.